

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

712. Quid possit Capitulum sede vacante circa collationem beneficiorum, quorum collatio devoluta, seu jure devoluto spectat ad Episcopum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

c. presbyteri. n. 24. Coras. de benef. p. 2. c. 7. n. 4. Feder. de Sen. conf. 30. n. 3. & Rotam in Abulens. parochialis 1. Febr. 1593. tum etiam (quâ tamen ratione non eliditur, quod collatio debita fieri determinata in individuo personæ, non transeat in Capitulum) dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis aut nominatis (quod secundum intelligendum de nominatione non habente rationem præsentationis, sed relinquente liberum, ut nominatus præteriri possit; aliâ enim illius provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio, ut bene monet Fermos. loc. cit. n. 20.) providet, exercet actum gratiæ, seu qui propriè est gratificationis. Quin etiam ad hoc electa à lege est personæ episcopi industria, dum ejus judicio remittitur prælectio unius ex pluribus, juxta text. c. cum autem. in quibus autem electa est industria episcopi, ea minimè transeunt in Capitulum. Lott. loc. cit. num. 31. & 32.

Questio 711. Quid sit circa collationem parochialium beneficiorum, seclusâ reservatione, quâ ea aliâs non minus, ut cætera beneficia reservata sunt Papæ, dum vacant Sede Episcopali vacante?

Respondeo: neque eorum collatio, dum ea competit episcopo, transit ad Capitulum Sede vacante, tametsi conferenda sint per concursum, & aliis conferri nequeant, quàm magis dignis in concursu approbatis ex dispositione Trident. sess. 24. c. 18. & constit. Pii V. & iis debeantur, ita ut non solum dignior à mala electione appellare possit, sed etiam factâ declaratione majoris dignitatis ei sit jus quæsitum, adeoque à retardata collatione justè queri & appellare possit (quin etiam, ut Castrop. loc. cit. n. 11. Molin. de just. tr. 5. d. 11. n. 11. apud Barb. loc. cit. n. 94. Capitulum Sede vacante, Ecclesiâ parochiali, sive in mense papali, sive ordinario vacante, apponere potest edicta, ad concursum vocare, concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere, sive possit omnia à Trident. sess. 24. c. 18. præscripta peragere usque ad electionem dignioris inclusivè, non seclusâ ac illa perageret Episcopus) Fermos. loc. cit. n. 8. testans in Salmantina parochialis. 1. Decemb. 1578. quæ est 442. p. 1. divers. n. 4. decisum, quod parochialis vacantis in mense Ordinarii collatio jure reservetur futuro Episcopo. Castrop. loc. cit. n. 12. dicens esse omnino certum, & citans Gonz. gl. 9. §. 1. n. 76. Molin. tr. 5. d. 11. Garc. p. 5. c. 7. num. 86. & 90. Lott. cit. q. 2. n. 27. Barb. cit. n. 109. juxta expressam, quam citant, Rotæ decis. in Abulensi parochialis. 1. Febr. 1593. Rationi generali à se data inhæret Castrop. n. 14. & eandem assertit Garc. l. cit. n. 83. quod, esto, detur jus aliquod considerabile esse quæsitum tali aliquo declarato digniori, Ordinarius tamen non tenetur hoc jus exequi, neque ad id compelli potest, sed potest abstinere à collatione, & permittere, ut per lapsum temporis jus devolvatur ad Superiorem, quamvis jam factus sit concursus; item ex approbatis magis idoneus electus. De cætero electum ex approbatis magis idoneum non habere jus ad parochialem, nec esse ei debitam absolurè, ut vel sic collatio ejus dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si velit conferre, debere conferre huic, atque ita collatio comparatione Ordinarii adhuc sit libera. Addit & alteram num. 12. quod omnis collatio beneficiorum prohibita sit Capitulo exceptis casibus à jure ex-

Leuren. Fori Benef. Tom. II.

ceptis, adeoque, cum sola institutio & confirmatio excipiat, provisio parochialium alia prohibita erit Capitulo.

2. Porrò posse tamen Capitulum Sede vacante, ne diutius vacent Ecclesiæ parochiales, easdem commendare, etiam ultra 6. menses, hoc est, constituere Vicarium, qui Ecclesiæ deserviat, & Sacramenta administret, donec fuerit provisum de Pastore, tradit Barb. loc. cit. num. 110. ex Azevedo conf. 9. à n. 15. Fermos. q. 25. n. 10. citans Azor. p. 2. l. 1. c. 33. q. 8. Rebuff. Abb. Innoc. & plures alios, ac dicens esse praxin communem omnium Episcopatum, & multò magis id procedere in beneficiis curatis, quàm simplicibus, contra quod sentire, ait Garciam p. 5. c. 7. nu. 2. Quin & generaliter posse Capitulum Sede vacante beneficia, etiam quæ conferre attinebat ad Episcopum, commendare & providendo de idoneo Vicario & œconomio, qui illa administret, dato ei congruo stipendio, donec beneficia ab eo conferantur, ad quem eorum collatio spectat; quia id ad rectam diœcesis administrationem pertinet, ex Molin. loc. cit. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 8. Rebuff. in pr. tit. de devolut. n. 77. & 80. ait Castrop. cit. p. 29. n. 21. Barb. loc. cit. n. 94. & tenet Laym. ad c. cum vos, de off. Ord. n. 3. citans Abb. in c. cum vos, num. 2. & fusè Fermos. q. 25. à n. 12.

3. Admittit hæc ipsa Lott. l. 2. q. 2. n. 40. & ait procedere cessantibus reservationibus, & in hoc supposito intelligendos citatos AA. & sub hac limitatione, quam ex Abbate assertit Lott. ibid. n. 25. modò urgeat necessitas; quia nimirum beneficium habet onus annexum, & patitur defectum ministrorum. Dum verò hodie dàm per reg. 2. cancell. omnia beneficia spectantia ad collationem Episcopi Sede Episcopali vacante vacantia reservantur Papæ, non posse Capitulum in parochialibus aliisve beneficiis apponere Oeconomum, aut ea temporaliter commendare; eò quod ex eo, quod Papa habeat providere, & collatio non pertineat ad successorem in Episcopatu, soli Papæ seu ministris ejus competat illud jus custodiæ, aut deputatio Oeconomi, aut temporaria commenda. Lott. ibid. nu. 36. ex Abb. in c. bone memoria, n. 12. & 13. de appellat. & in c. cum nobis, num. 6. de elect. & juxta cit. Rotæ decis. in Abulensi paroch. 1. Febr. 1593. De cætero dum sermo est de propria commendatione, etiam seclusâ reservatione, nequaquam Capitulum commendare potest beneficia, quia commendatio propriè talis seu perpetua æquivaleret collationi, quæ Capitulo est interdicta. Adde, quod omnis commendatio (intellige propriè talis) parochialium à Trid. Episcopis, & à fortiori Capitulo sit interdicta. sess. 24. c. 18. Castrop. loc. cit. n. 21.

Questio 712. Quid sit circa collationem devolutorum beneficiorum jure devoluto ob negligentiam vel culpam inferiorum collatorum non conferentium, vel male conferentium spectantium ad Episcopum?

Respondeo: collationem transire in Capitulum Sede vacante, tenent Jo. Andr. in cap. quanquam. de elect. in 6. Zechus de benef. & pens. c. 5. n. 5. Zerola in pr. Episcopali. p. 1. v. capitulum. §. 5. Lamb. de jure p. 1. 2. p. 3. q. 3. a. 8. n. 6. Molin. de justit. tr. 5. d. 11. n. 12. Zipæ. de jure pontif. l. 3. tit. ne Sede vac. n. 6. Vallens. l. 3. tit. 9. n. 4. & c. apud Barb. loc. cit. n. 110. & Fermos. q. 24. n. 3. & 4. eò quod, ut Mo-

D d

liua,

lina, providere beneficium sit actus jurisdictionis Episcopalis omnino necessarius ad rectam diocesis administrationem; in jurisdictione autem necessaria Episcopi succedat Capitulum Sede vac. juxta Gl. communiter receptam in *Clem. 1. de hereticis. §. 1. v. capituli*. Quorum sententiam probabilem reputat *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 27* Contrarium tamen probabilius tenent *Castrop. loc. cit. n. 10.* citans *Azor. p. 2. l. 3. c. 38. q. 6. & l. 6. c. 26. q. 9.* *Barbof. cit. n. 110.* *Garc. p. 5. c. 7. n. 53.* citans *Rebuff. Coraf. Felin. & c. Fermof. cit. q. 24. n. 4.* ed quod Episcopus non arctetur speciali aliquo titulo providere beneficia devoluta, quo non arctetur conferre ea, quorum collatio jure ordinario ad eum spectat. Item quod beneficia devoluta Episcopus conferat jure delegationis; Capitulum autem non succedat in iis, quae competunt episcopo jure delegationis, etiam à jure communi inducta, juxta tradita & pluribus firmata per *Abb. in cit. c. cum olim. q. 5.* *Garc. loc. cit. n. 42.* *Sanch. l. 8. d. 2. num. 10.* apud *Castrop. Ac denique, quia Capitulum interdicta beneficiorum provisio, episcopo competens, exceptis casibus in jure expressis, inter quos non est beneficiorum devolutorum provisio. Castrop. loc. cit.*

2. Porro observandum hanc secundam sententiam non procedere, dum beneficia devoluta ad episcopum sunt collationis necessariae in sensu q. praeced. explicato, nimirum si institutio & confirmatio spectans ad inferiores, ob eorum in instituendo, vel confirmando negligentiam devolveretur ad episcopum. *Fermof. loc. cit.* hac ratione conciliare volens utramque sententiam inter se, & dicens de hac collatione necessaria loqui AA. plures ex AA. sententia primae. *Barb. loc. cit.*

Quaestio 713. Quid sit circa beneficia resignata permutationis gratia, dum ea aliàs spectant ad collationem solius Episcopi?

Respondeo: capitulum Sede vac. etsi auctoritatem praestare possit permutationibus, seu recipere resignationes beneficiorum factas permutationis gratia, dum ea aliàs spectant ad collationem Capituli, vel etiam ad collationem episcopi & Capituli simul; quia admissio permutationis est actus jurisdictionis episcopalis, ad rectam diocesis administrationem spectans, adeoque transit in Capitulum; cum non inveniatur in jure excepta. *Barb. loc. cit. n. 97.* citans *Gl. in Clem. 1. de rerum permutat. v. conferantur.* *Garc. p. 11. cap. 4. à num. 75.* *Bonac. de simon. q. 4. §. 12. n. 7.* *Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 4. & c.* cum communi. Quod etiam facit, quod permutantes compellere possint Superiorem admittentem permutationem, ut sibi beneficia permutata conferat; quia sub illa conditione permutatio facta est, adeoque sunt collationis merè necessariae, quam facere potest Capitulum Sede vac. Beneficiorum tamen permutatorum, dum ea aliàs spectant ad solius episcopi collationem, collationem facere non potest Capitulum Sede vac. *Castrop. cit. p. 29. n. 18.* citans *Garc. p. 11. c. 4. n. 75.* *Fermof. tr. de Capit. Sede vac. q. 25. n. 4.* citans *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 29. & c.* *Barb. cit. num. 97.* citans *Riccium in collect. collectaneo. 2487. p. 6.* Responsio hac fundatur iterum in generali ratione, nimirum, quod Capitulum interdicta sit provisio beneficiorum spectantium aliàs ad liberam episcopi collationem, qualis est collatio beneficiorum resignatorum permutationis gratia.

Tametsi enim beneficia permutata necessario conferenda sint permutantibus, ita ut hi compellere possint admittentem permutationem, ut eam perficiat, beneficia permutanda sibi conferendo; quia tamen hac necessitas collationis non provenit aliunde, quam ex libera permutationis acceptatione, quamque propterea non alius (uri aliàs contingit in collatione beneficiorum, ad quod quis praesentatus est) sed Episcopus libere acceptans permutationem sibi ipsi injicit, collatio dicenda est absolute libera, & non nisi necessitate consequente, nimirum ad liberum arbitrium, & necessaria; adeoque dum dicitur, Capitulum conferre posse, quae sunt collationis necessariae, intelligendum id non est de conferendis necessario hac necessitate consequente, sed de conferendis necessario absolute, & necessitate ab aliis Episcopo imposita. *Castrop. loc. cit. n. 19.* Quod si tamen permutatio jam admissa esset à vivente Episcopo, & necdum ad effectum perducta, posse eam perfici, & sic beneficia permutata permutantibus conferri; docet *Garc. p. 11. c. 4. n. 81.* ed quod, supposita dicta admissione, perfectio illius debeatur, spectetque ad jurisdictionem necessariam. Quod ipsum tamen non placet *Castrop. loc. cit. n. 20.* ed quod (praeterquam quod talis casus vix contingere possit; cum admittens permutationem eo ipso seu eodem contextu admittat resignationem, & conferat resignata) hac perfectio permutationis seu collatio facienda ab Episcopo, si supervixerit, in sensu jam explicato foret libera, Adeoque dici non potest in ea succedere Capitulum. Atque ex his jam etiam alterum inferit *Castrop. num. 18.* nimirum, quod neque beneficiorum spectantium ad collationem episcopi, permutationem recipere possit Capitulum, ed quod, cum recipere nemo possit permutationem, qui non etiam possit permutata conferre (dum permutantium quilibet hac conditione, & non aliter resignat suum beneficium, ut loco illius beneficium alterius sibi conferatur) non possit permitti Capitulo facultas recipiendi permutationem, quin relinquatur eidem potestas permutata conferendi, & e contra, collatione hac ei verita seu interdicta, non possit non esse ei verita receptio permutationis, etsi hac dicatur esse actus jurisdictionis episcopalis. Idem expressè sentit & comprobatur manifesto exemplo *Paris. l. 2. de resign. q. 16. n. 4.* relatis pluribus aliis, dum ait: Reservatio impedit permutationes coram Ordinariis: nam si possint admittere permutationes, deberent conferre permutantibus, juxta *c. 1. de rerum permut. in 6.* & ibi communiter AA. & quia conferre non possunt, prohibentur admittere permutationem. Quibus contrarium non dicit *Paris. dum ibid. num. 2.* tradit, posse resignari coram Ordinariis reservata, etsi ab iis conferri nequeant; Longè enim diversum est reservata resignare simpliciter & absolute, & resignare ea permutationis gratia; nam nil vetat, resignari simpliciter beneficium in manibus alicujus, qui id conferre nequit, ut patet, dum resignatio fit in manibus episcopi, & collatio saepe ab inferiore collatore; quae, quia confudisse hoc loco videtur *Castrop. mirum non est, quod is Parisium citer in contrarium & contra se.*